

**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก**
**Administration According to Good Governance of Tha Nang Ngam Subdistrict
Administrative Organization Bang Rakum District, Phitsanulok Province**

ธรรศพงศ์ วงษ์สวัสดิ์¹ และเอนก นอบเผือก²
Thutsapong Wongsawad¹ and Anake Nobpuek²

¹คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

99/79 ถนนบรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170

²นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

¹Faculty Public of Administration, Thongsook College

99/79 Borommarajachonnanee Road, District Sala Tamasop, Area Taweewattana Bangkok 10170

²Chief Executive of Tha Nang Ngam Subdistrict Administrative Organization Bangrakum District, Phitsanulok Province

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก 2) ศึกษาข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม กลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่าที (T-test) ค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนมากเป็นเพศชาย อายุ 36-45 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และอาชีพเกษตรกร ผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยพบว่า อันดับหนึ่งคือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะมีประเด็นสำคัญคือ ควรชี้แจงการดำเนินงานในโครงการ การจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมที่เป็นจริงและชัดเจน โดยมีแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้องกับมติในที่ประชุม และควรทำแผนจัดซื้อจัดจ้างให้ครอบคลุมทุกโครงการ

คำสำคัญ : การบริหาร หลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

^{*}Corresponding Author. E-mail: fonthai@hotmail.com

Abstract

This research of objective aim to 1) studies the administration according to good governance of Tha Nang Ngam Sub-district Administrative Organization, Bang Rakam District, Phitsanulok Province. 2) Study feedback from the public area of responsibility Sub-district Tha Nang Ngam, With a simple random sample of 361 people. The tools used in this research is statistical research were frequency, percentage, average and standard deviation. Hypothesis testing, including t-test and F-test and suggestions analysis, The results of the study are found that most of the answerers are men at the age between 36-45 years old, primary school level, earning 10,000 baht per month, and working as farmers, the results of research on the overall level of management according to Good Governance at Tha Nang Ngam Sub-district Administrative Organization is high level. The first part is accountability followed by participation, rule of law, morality, responsibility and cost-effectiveness, respectively. Hypothesis testing that personal factors with different affecting the administration according to good governance differences is statistically significant 0.05 and feedback on key issues is urgent to clarify the implementation of the project, the procurement of appropriate and clear an action plan and plans to spend the money in accordance with the resolutions of meeting and procurement plan should cover every project.

Keywords: Administration, Good governance, Sub-district administrative organization

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยประกอบด้วยประชากร มีดินแดนที่มีอาณาเขตที่แน่นอน มีอำนาจอธิปไตย และมีรัฐบาลเป็นศูนย์รวมอำนาจ ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปได้ยากลำบาก ขาดเสถียรภาพทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ มีความเสี่ยงต่อการบริหารงบประมาณแผ่นดิน และขาดประสิทธิภาพต่อการควบคุมดูแล รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องกระจายอำนาจทางการบริหารการปกครองไปสู่องค์กรส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่อยู่นอกศูนย์กลางทางไกล ในความมีคุณค่าและความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชุมชนในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองที่มีประสิทธิภาพ และกระจายอยู่ทั่วประเทศ พื้นที่รับผิดชอบย่อมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากการบริหารการปกครองที่มีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่รัฐบาลกลางเพียงแห่งเดียว และไม่สามารถที่จะทันตอบสนองในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนได้ทันที ทำให้ลักษณะการกระจายอำนาจระบบการบริหารงานมีสภาพคล่องและความยืดหยุ่น ดังนั้นการสร้างหน่วยการปกครองที่เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การบริหารและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังส่งเสริมความเจริญและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพตามระบอบประชาธิปไตย (Department of Local Administration (TH), 2009) การบริหารงานตามธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในส่วนภาครัฐให้ความสำคัญและนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ

โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน ลดการควบคุม ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย มีการกำหนดบทบาทอย่างชัดเจนและมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ นอกจากนี้ภาครัฐได้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิผล มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า มีความโปร่งใส และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ส่วนราชการต้องปรับเปลี่ยนวิธีการคิดให้มุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรสมัยใหม่ ทำงานเชิงรุกแบบบูรณาการ มีความคล่องตัวการบริการที่รวดเร็ว มีขีดความสามารถสูงต่อการปฏิบัติหน้าที่และสามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Thalekcharean, 2013) จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างระดับปัจจัยความสำเร็จกับระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้เห็นถึงปัจจัยความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สอดคล้องกับตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational model) ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะจะทำให้บุคลากรสามารถนำมาปฏิบัติได้ง่าย อีกทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน มีระบบการดำเนินการทางวินัยเพื่อเสริมสร้างควบคุมพฤติกรรมของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และมีเกณฑ์มาตรฐาน ยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ทำให้บริหารจัดการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังพัฒนาชุมชนมีความพร้อมต่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตแก่พี่น้องประชาชน (Aksornthung, 2014)

องค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีงบประมาณใช้ในการบริหารจัดการ มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการบริหารให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างสมบูรณ์แบบและเป็นรูปธรรม เข้าถึงเข้าใจในบริบทของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น ก่อให้เกิดหลักความคุ้มค่าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบหลักเกณฑ์ตามนโยบายที่กำหนด ผู้วิจัยมีความสนใจ ลงสำรวจพื้นที่ตำบลท่านางงาม เพื่อจัดทำโครงการให้ความรู้และบริการวิชาการแก่สังคม ตามโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลหัวใจคุณธรรม เลิศล้ำธรรมาภิบาล เพื่อบริการประชาชน โดยตระหนักว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อเป็นหลักในการบริหารหรือหลักในการปฏิบัติงาน หลังจากดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้น ผู้วิจัยจึงขออนุญาตทำวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม เพื่อนำผลการวิจัยเข้าสู่กระบวนการพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอ บางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จึงมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีขอบเขตเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จำนวน 5,785 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) อย่างเป็นระบบ ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการเทียบตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวน 361 คน

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) เป็นข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ

1.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) เป็นข้อมูลหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

1.4. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาค้นคว้าและการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในระหว่างเดือนมกราคม ถึง เมษายน 2559

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การพัฒนาเครื่องมือโดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาคลอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ซึ่งในการทดสอบเครื่องมือ มีค่าความเชื่อมั่น 0.92

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด 361 ชุด ไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านสถิติ ดังนี้ 1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 3) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ใช้วิธีพรรณนา และ 4) ทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (T-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผล

ผลการวิจัยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย อายุ 36-45 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และมีอาชีพเกษตรกร

1. ผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังปรากฏตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=361)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D	ระดับการบริหาร	อันดับที่
ด้านหลักนิติธรรม	3.67	0.53	มาก	3
ด้านหลักคุณธรรม	3.64	0.57	มาก	4
ด้านหลักความโปร่งใส	3.77	0.53	มาก	1
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.73	0.55	มาก	2
ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ	3.63	0.57	มาก	5
ด้านหลักความคุ้มค่า	3.62	0.59	มาก	6
รวม	3.71	0.50	มาก	

2. ผลการวิจัยข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกเนื้อหาข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญและตอบซ้ำ ๆ กันมากที่สุด 4 อันดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ตามข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม

สรุปข้อเสนอแนะ	ความถี่	อันดับที่
1. ควรชี้แจงและให้รายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการและการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมที่เป็นจริงและชัดเจน	29	1
2. ผู้บริหารควรให้ความสนใจเอาใจใส่ประชาชน และยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรมเสมอภาค แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ตรงกับความต้องการ	14	2
3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานในตำบลได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ	8	3
4. การใช้อำนาจใด ๆ ของหลักนิติรัฐต้องดำเนินไปควบคู่กับหลักนิติธรรม มุ่งเน้นความถูกต้องมากกว่าความถูกต้อง	3	4

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานตัวแปร เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานตัวแปร เพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน

(n=361)

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig
ชาย	189	3.63	0.50	1.25	0.01*
หญิง	172	3.69	0.49		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลทดสอบสมมติฐานตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ที่ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน

(n=361)

ตัวแปร	df	F-test	Sig
อายุ	3	9.19	0.03*
ระดับการศึกษา	4	13.07	0.01*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	3	24.03	0.00*
อาชีพ	7	16.55	0.01*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีความสามารถในการบริหารงานยึดหลักธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนทุกด้าน ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบมองเห็นผลลัพธ์การพัฒนานอย่างเป็นรูปธรรม ผลงานการบริหารมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลงานเป็นตัวชี้วัดที่ดี ย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นและประชาชนทำให้ชุมชนอยู่ดีมีสุขและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Fukflang, 2014) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลท่าทอง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้านได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Wongsriwong, 2015) ได้วิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยยังมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม ได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ การบริหารงานมีความชัดเจนปฏิบัติตามกฎหมาย มีระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่เชื่อถือได้อย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Meungpratur Phra, 2011) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน อันดับที่ 1 คือ หลักนิติธรรม รองลงมา หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า พบว่าโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพอ่อนโยนและมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการกับประชาชนและปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Fukflang, 2014) ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลท่าทอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีค่าประกาศให้บุคลากรในองค์การบริหารเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ และระดับการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน ตรวจสอบได้ มีการประชาสัมพันธ์/เปิดเผยประกาศให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่มีความถูกต้องชัดเจนตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chokchutchawankul, 2013) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการบริหารโครงการทุกโครงการมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การแข่งขันกีฬา การรณรงค์ด้านผู้สูงอายุ งานประเพณีต่าง ๆ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาเพื่อกำหนดนโยบาย ออกระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่านางงาม และประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Wongsawad, 2016) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า รวมอยู่ในระดับมาก อันดับหนึ่ง คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาเพื่อกำหนดนโยบาย ออกระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน/หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาชุมชน/หมู่บ้าน และอันดับสุดท้าย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีปฏิบัติตามข้อกำหนดและนโยบายที่ได้ประกาศต่อประชาชนในชุมชนอย่างครบถ้วนอีกทั้งบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srivaranon, 2015) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจอมทองตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านคุณธรรม และด้านความโปร่งใส

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีการณรงค์ให้ประชาชนประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน/หมู่บ้าน และการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ ค่านี้ถึงการหมุนเวียนสิ่งแวดล้อมของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Singsai, 2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส

2. อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในประเด็นสำคัญเร่งด่วน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรชี้แจงและให้รายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการและการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมที่เป็นจริงและชัดเจน ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม เป็นส่วนบริหารราชการที่มีระบบและกลไกในการบริหารและการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ มีจิตสำนึกถึงผลประโยชน์ของประชาชนในชุมชนโดยส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติ มีกระบวนการ มีขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกมิติ มีการปรับปรุงพัฒนาระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นที่ไว้วางใจ เป็นที่ยอมรับและแก้ปัญหาบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการและการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมและเป็นจริง ที่สำคัญขอให้ผู้บริหารกำกับผู้รับผิดชอบจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างให้ครอบคลุมทุกโครงการต่อไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 4 ได้กล่าวถึง การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐโดยส่วนราชการต้องกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการแต่ละงานหรือโครงการ ซึ่งต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย (มาตรา 20) และในการจัดซื้อหรือจัดจ้างให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม (มาตรา 23) สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ (Thongduong, 2011) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิเคราะห์พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินงานตามโครงการและการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมและเป็นจริง

3. อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า เนื่องจากเพศเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน เพศชายอาจมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างจากเพศหญิง ทำให้ความเข้าใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Chokchutchawankul, 2013) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามตัวแปรเพศ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงามโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า เนื่องการวิจัยการบริหารงานหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประชาชนผู้มีรายได้ค่อนข้างน้อยและเป็นเกษตรกร จึงทำให้ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานมีความแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้กลุ่มอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Kreusuwan, 2015) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดตาก ผลวิจัยพบว่า รายได้ที่แตกต่างกันของประชาชนในพื้นที่ มีผลทำให้การบริหารงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป

จากผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ค้นพบความต้องการในบริบทของชุมชนและมีความมุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้ปรับปรุงพัฒนาและนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการใช้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกข้อบัญญัติตำบลให้สอดคล้องกับต้องการของประชาชน อาทิ การจัดประชุมหรือการทำประชาพิจารณ์ หรือการแสดงประชามติชุมชน การบริหารงานให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย และการบังคับใช้กฎหมายตามหลักนิติรัฐควบคู่กับหลักนิติธรรมด้วยความเสมอภาค การบริหารงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง รณรงค์บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ สร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน และปลูกจิตสำนึกด้านจิตอาสา (Public mind) พร้อมรับฟังเหตุผลของประชาชนด้วยความเป็นกลางไม่ลำเอียง การบริหารโครงการที่ต้องจัดสรรให้หมู่บ้าน ควรใช้หลักในการพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนตามลำดับก่อนหลัง ควรมีช่องทางและกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบการใช้งบประมาณและกำหนดช่องทางในการประชาสัมพันธ์นโยบาย เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมา กำหนดให้ทุกหมู่บ้านจัดทำโครงการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยเข้าร่วมโครงการจัดทำงบประมาณ

สนับสนุนและจัดให้มีการประกวดรับรางวัลเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้จ่ายอย่างประหยัดในครัวเรือนควบคู่กับจัดหาอาชีพเสริมและการออมให้กับประชาชน ย่อมทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญ ชุมชนอยู่ดีมีสุข

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหารวิทยาลัยทองสุข ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยตามโครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Aksornthung, D. (2014). The Relationship between the Level of Success Factors and the Level of Success on the Implementation of Good Governance Principles to the Practice of Local Government Administration: A Case Study of the Hatyai City Municipality. *Journal of Yala Rajabhat University*, 9(2), 3-13. (in Thai)
- Chokchutchawankul, A. (2013). *The management according to good governance at the sub-district administrative organization: case study of NongYa Sai District area, Suphanburi Province*. Thesis of Master of Education. Thongsook College. (in Thai)
- Department of Local Administration (TH). (2009). *The Collection of Related Law on Local Administration*. np. (in Thai)
- Fukflang, S. (2014). *Staff understands on management according good governance at Thahong Sub-district Administrative Organization, Sawankhalok District, Sukhothai Province*. Thesis of Master of Education. Thongsook College. (in Thai)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determinining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. *Conferences and presents research results at the national "Creation and Development to advance the ASEAN community"* 2nd, 18-19 June 2015. Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima College. (in Thai)
- Kreusuwan, B. (2015). *Study of good governance management of chief executive of the SAO in Tak Province*. Thesis of Master of Public Administration. Thongsook College. (in Thai)
- Meungpratup Phra. (2011). *The administration of sub-district organization according to good governance Bangkrauy District Nonthaburi*. Graduate School Master of Arts Thesis. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai)
- Singsai, M. (2013). *Staff's understanding on good governance at Thai Chana Suek Sub-district Administrative Organization, ThungSaliang District, Sukhothai*. Thesis of Master of Public Administration. Thongsook College. (in Thai)
- Srivananon, S. (2015). *Management according to good governance at Chom Thong Sub-district Administrative Organization Mueang Phitsanulok Province*. Thesis of Master of Education. Thongsook College. (in Thai)

- Thalekcharean, S. (2013). *The problems on the administrators' performance: case study of the sub-district administrative organizations in PathumThani Province*. Thesis of Master of Arts. Graduate School. Ramkhamhaeng University. (in Thai)
- Thongduong, S. (2011). *Management according to good governance at Pang Makha Sub-district Administrative Organization, KhanuWoralaksaburi District, Kamphaeng Phet*. Graduate School Master of Arts (Public Administration) Thesis. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai)
- Wongsriwong, P. (2015). *Adaptation of good governance into management at LanKrabue Sub-district Administrative Organization LanKrabue District Kamphaeng Phet*. Thesis of Master of Public Administration. Thongsook College. (in Thai)
- Wongsawad, T. (2016). *The administration according to good governance at ThapPhueng Sub-district Administrative Organization, Si Samrong District, Sukhothai Province*. Academic Service Research Literature within the Project of Memorandum of Understanding "Sub-district Administrative Organization with Moral and Good Governance for Servicing". Bangkok: Thongsook College. (in Thai)